

ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 14 maart 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2019-001733 - gemeente Nijmegen
Activiteit : Ontwikkeling plangebied Waalsprong, Nijmegen Noord
Verlenen/weigeren : Verlenen ontheffing

Aanvrager : Projectorganisatie De Waalsprong, gemeente Nijmegen
Zaaknummer : 2019-001733

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Projectorganisatie De Waalsprong, gemeente Nijmegen, hierna te noemen de aanvrager, van 5 februari 2019 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 5 februari 2019 ontvingen wij een aanvraag van de Projectorganisatie De Waalsprong, gemeente Nijmegen voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 en 4 en artikel 3.5 lid 1, 2, 3 en 4 en artikel 3.6 lid 2, voor resp. het storen van en vernielen en beschadigen van rustplaatsen of voortplantingsplaatsen van de steenuil, de kerkuil, de ransuil, de buizerd en de roek en het doden en vangen, het verstoren van en het vernielen en beschadigen van rustplaatsen of voortplantingsplaatsen, het opzettelijk vernielen of rapen van eieren en het onder zich hebben en vervoeren van de rugstreeppad, de grote modderkruiper en de poelkikker.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen: ter bescherming van (wilde) flora en fauna of in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is eerder door RVO voor een deel van het aangevraagde plangebied een ontheffing verleend voor de roek en de buizerd en een positieve weigering voor de buizerd afgegeven. Door de provincie Gelderland zijn twee positieve weigeringen voor de steenuil afgegeven.

De afgegeven en geweigerde ontheffingen betreffen:

- RVO ontheffing buizerd, project Vitens-locatie en omgeving, kenmerk FF/75C/2014/0374.toek.sg;
- RVO ontheffing roek project De Grift Noord, kenmerk FF/75C/2015/0283.toek.vv;
- RVO positieve weigering buizerd, project Bp Nijmegen Hof van Holland-Centrumgebied, kenmerk FF/75C/2016/0619.pos.afw.bl;
- Ontheffing (positieve weigering) afgegeven door de provincie Gelderland: Ontheffing beschermde soorten: steenuil Vossenpels, zaaknummer 2017-009307;
- Ontheffing (positieve weigering) afgegeven door de provincie Gelderland: Ontheffing beschermde soorten: steenuil De Hoge Bongerd zaaknummer 2017-009308;

Door de op grond van deze positieve weigeringen getroffen maatregelen (preventief, mitigatie en compensatie) is bereikt dat de staat van instandhouding (svi) van de steenuil in het plangebied duurzaam is gewaarborgd.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen artikel 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5 (Vogelrichtlijnsoorten), artikel 3.8 lid 1 en lid 5 (Habitatrichtlijnsoorten / Verdrag van Bern soorten / Verdrag van Bonn soorten), van de Wet natuurbescherming,

zoals aangevraagd door:

Projectorganisatie De Waalsprong, gemeente Nijmegen, Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen;

ONTHEFFING TE VERLENEN

Aan Projectorganisatie De Waalsprong, gemeente Nijmegen, Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen,

voor de soort(en), verbodsbepaling(en) en wettelijke belang(en) zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Vogelrichtlijn			
Steenuil	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten Het opzettelijk verstoren	A
Kerkuil	Artikel 3.1 lid 4		
Ransuil			
Buizerd			
Roek			
Habitatrichtlijn			
Rugstreeppad	Artikel 3.5 lid 1	Het opzettelijk doden of vangen	B
Grote modderkruiper	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	B
Poelkikker	Artikel 3.5 lid 3	Het opzettelijk vernielen of rapen van eieren	B
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	B
	Artikel 3.6 lid 2	Het onder zich hebben of vervoeren	B

Belang:

A. (Vogelrichtlijn) Artikel 3.3 lid 4b onder 4 van de Wnb: 4 ter bescherming van flora en fauna

B. (Habitatrichtlijn/Bonn/Bern) Artikel 3.8 lid 5b onder 1 en 3 van de Wnb: 1; in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats; 3: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten).

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming voorschriften verbonden, die zijn opgenomen als bijlage 1.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

In het ontwikkelgebied 'de Waalsprong' van de gemeente Nijmegen worden de komende jaren nog tussen de 4000-5000 woningen met bijbehorende voorzieningen gebouwd.

Op dit moment is het gebied grotendeels (voormalig) landbouwgebied waar ook beschermde diersoorten hun voorplanting- en/of leefgebied hebben. De Projectorganisatie De Waalsprong, gemeente Nijmegen vindt het belangrijk dat er bij deze ruimtelijke ontwikkeling zorgvuldig wordt omgegaan met flora en fauna en wil ruimte bieden aan (beschermde) planten en dieren in de bebouwde omgeving, temeer omdat dit bijdraagt aan de leefbaarheid van de stad.

Het Soortenmanagementplan-Nijmegen (SMP-N) heeft betrekking op de Waalsprong in Nijmegen-Noord, zoals is weergegeven in figuur 1 in bijlage 2. Dit wordt globaal begrensd door de A15 in het noorden, de Zandsestraat / Vossenpelssestraat in het oosten, de Waal in het zuiden/zuidwesten, en de Waaldijk in het westen. Delen van het gebied zijn reeds bebouwd. Dit betreft met name de gebieden direct ten westen en ten oosten van de spoorlijn Nijmegen-Arnhem.

Het SMP-N richt zich op alle partijen die betrokken zijn bij het ontwerp en de uitvoering (bouw- en woningrijp maken) van de Waalsprong. Daarnaast richt het plan zich op de toekomstige bewoners, zodat ook die een bijdrage kunnen leveren aan de instandhouding van soorten, bijvoorbeeld bij de inrichting van tuinen, het beheer van het groen in de openbare ruimte of monitoring.

De ontwikkeling van de Waalsprong beslaat een lange periode. De gemeente wil voorkomen dat voor elk initiatief of uitvoering van werkzaamheden een afzonderlijk ontheffingsprocedure Wnb doorlopen moet worden en wil graag op een effectievere en efficiëntere manier omgaan met (beschermde) diersoorten. De gemeente vraagt daarom een gebiedsontheffing aan op grond van een soortenmanagementplan voor een periode van 10 jaar. Uitgangspunt van het SMP-N is dat er 'een plus' gerealiseerd wordt voor (beschermde) soorten in de landschappelijke zone en in de nieuwe bebouwing.

In het SMP-N worden de ambitie en de integrale aanpak van de Projectorganisatie De Waalsprong, gemeente Nijmegen, beschreven om te komen tot een duurzame instandhouding van de aangetroffen beschermde diersoorten: steenuil, ransuil, kerkuil, buizerd, roek, rugstreeppad, grote modderkruiper en poelkikker. Ontwikkeling van natuur wordt gezien in samenhang met de primaire functie van het ontwikkelgebied, i.c. het realiseren van woningbouw.

De groenstructuur van de Waalsprong – ca. 50 ha in omvang – vormt de kern van het SMP-N. Concreet bestaat deze uit een landschappelijke zone rondom de woningbouwlocaties (zie ook figuur 2 in Bijlage 2). Dit gebied biedt leefgebied voor de beschermde soorten en is de ecologische verbinding en aansluiting met omliggende groene gebieden. Beheer en inrichting van deze zone worden mede afgestemd op de ecologische eisen van de aangevraagde soorten (zie bijlage 2 van het SMP-N voor een meer omvattende beschrijving). Daarnaast biedt de ecologisch ingerichte en beheerde groenstructuur kansen voor biodiversiteit in algemene zin. Ook hier wordt ingezet op een plus.

De termijn waarop de maatregelen gerealiseerd worden, varieert; sommige projecten zijn vrijwel al in uitvoering, de meeste zullen binnen 2 jaar uitgevoerd worden, en van een paar projecten kunnen nu alleen nog maar de ambities benoemd worden.

Het beheer en onderhoud van de maatregelen is afgestemd op het behouden van de eindsituatie. Gedurende tien jaar ziet de Projectorganisatie De Waalsprong, gemeente Nijmegen toe op de naleving van het SMP-N en de gebiedsontheffing en monitort zij de ontwikkelingen per soort. Zij rapporteert hierover periodiek aan de Provincie Gelderland.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

In de periode van de ontwikkeling van de plannen voor de Waalsprong is op verschillende momenten ecologisch onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is gerapporteerd in het SMP-N (hoofdstuk 5).

Door Alterra is in de periode 2002/2003 een uitgebreide jaarrond inventarisatie uitgevoerd van flora en fauna in het plangebied de Waalsprong. Dit onderzoek vormt de basis voor meer recente vervolgonderzoeken per deelgebied. Voor de verschillende deelgebieden zijn later (mede vanwege de vertraagde uitvoering) diverse aanvullende quickscans flora en fauna uitgevoerd. Daar waar van toepassing, hebben deze geleid tot vervolgonderzoeken. Op deze manier is in de loop der jaren een compleet en actueel beeld ontstaan van de verspreiding van de aangevraagde soorten in de Waalsprong.

Resultaten onderzoek

Op het moment van schrijven van het SMP-N waren alle voor dit SMP-N benodigde quick-scans en onderzoeken reeds uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn samengevat in tabel 2 en in het SMP-N (paragraaf 5.9) weergegeven.

Tabel 2: Samenvatting nul-situatie beschermde soorten, opgenomen in het SMP-N.

Soort	Nul-situatie
Steenuil	14 nesten/territoria + foerageergebieden
Ransuil	1 verblijfplaats + foerageergebied
Kerkuil	1 verblijfplaats (buiten het plangebied) + foerageergebied
Buizerd	0 (geen verblijfplaats op dit moment), wel foerageergebied
Roek	40 nesten (op twee locaties)
Rugstreeppad	2 geschikte locaties
Grote modderkruiper	1 waterstelsel met potentieel 50 adulte exemplaren
Poelkikker	1 waterstelsel als onderdeel van een netwerkpopulatie

Onderzoek en resultaten steenuil

In 2008 is een nulmeting uitgevoerd naar de aanwezigheid van steenuilen in het Waalspronggebied. Daarbij zijn 14 steenuilennesten- en/of territoria aangetroffen. Ter compensatie van het verdwijnen van een groot deel van deze nesten en foerageergebied door ontwikkeling van de Waalsprong loopt er sinds 2009 een langjarig programma ter mitigatie en compensatie van de steenuil. In 2016 en 2017 zijn verschillende deelgebieden in de Waalsprong geïnventariseerd¹. De steenuilenwerkgroep STONE monitort vanaf 2009 jaarlijks de circa zeventig opgehangen kasten in het gebied. Uit het onderzoek blijkt dat verschillende uilenparen zich verplaatsen en zich met name in het deelgebied Hof van Holland vestigen.

Onderzoek en resultaten ransuil

Vanaf 2014 zijn verschillende waarnemingen gedaan van ransuilen in het plangebied. In 2016 is in een grove den in de tuin van Griftdijk Noord 27B een ransuilennest aangetroffen met twee roepende jongen². Op basis van deze onderzoeken wordt aangenomen dat er in het plangebied en directe omgeving aan de noordzijde van de Waal op jaarbasis één broedpaar aanwezig is waarbij de broedlocatie van het paar varieert.

¹ Jager op Akkerhuis 2008/2009: Inventarisatie van compensatiegebied voor de Steenuil rond de Waalsprong. Alterraport 1782.

Bureau Waardenburg 2017: Onderzoek en effectbeoordeling steenuil Waalsprong 2018. Onderzoek Sportpark Nieuw- Balveren.

² 2016: Bureau Waardenburg, Nader onderzoek beschermde soorten Hof van Holland e.o. 2017: Bureau Waardenburg, Analyse beschikbaar foerageergebied ransuil Waalsprong.

Onderzoek en resultaten kerkuil

Op Griftdijk-Noord 62 is in 2017 net buiten het plangebied de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van een kerkuil vastgesteld. In de vrijstaande open schuur is een nest met jongen in een nestkast aangetroffen, en een rustplaats in de open kapschuur. Naar het foerageergebied van de kerkuil is in 2018 onderzoek uitgevoerd³. De kwaliteit van de leefomgeving van de kerkuil is in de huidige situatie overwegend van matige kwaliteit⁴.

Onderzoek⁵ en resultaten buizerd

De buizerd is op twee plekken in het plangebied vastgesteld. In 2014 is aan de noordoostelijke rand van het populierenbos bij de kolk van Elferen een buizerdnest aangetroffen⁶. In 2018 bevond de buizerd zich hier niet meer. In het oostelijk deel van Hof van Holland is in 2016 een bezet nest van de buizerd aangetroffen⁷. Overige buizerdnesten of indicaties hiervan zijn niet waargenomen. Geconcludeerd wordt dat de buizerd op dit moment (2018) geen vaste nestlocatie of verblijfplaats meer heeft in het gebied.

Onderzoek⁸ en resultaten roek

De roek komt op 2 plekken voor binnen het plangebied. In 2013 zijn in twee populieren aan de westzijde van de Prins Mauritssingel in totaal drie nesten van roeken gevonden met jongen. Bij de afrit Elst/Oosterhout langs de A15 bevindt zich het zogenaamde "Roekenbosje"⁹ met in totaal 37 nesten in januari 2015.

Onderzoek¹⁰ en resultaten rugstreeppad

In 2015 zijn op een werk- en opslagterrein aan de Griftdijk Noord 10-15 roepende rugstreeppadden aangetroffen in regenwater.

3

- 2017, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, Activiteitenplan Kerkuil Griftdijk.
 - 2018, Bureau Waardenburg, Notitie controle leefgebied kerkuil Griftdijk-Noord 62 te Nijmegen.
- ⁴. In 2018 is door de Provincie Gelderland een ontheffing (zaaknr. 2017-014598) verleend aan de particulier voor het wegnemen van de vaste rust- en verblijfplaats van de kerkuil. In de omgeving zijn als compensatie vier nestkasten opgehangen.

5

- 2014: G. Hoefsloot & J. van Zundert, Bureau Waardenburg. Speelbos Lent, gemeente Nijmegen. Activiteitenplan Flora- en faunawet.
- 2014: Notitie bevindingen quick scan Vitensterrein en omgeving te Lent (Nijmegen).
- 2016: Bureau Waardenburg: Actualisatie quickscan Vitensterrein en omgeving te Lent (Nijmegen).
- D.B. Kruijt, MSc, Ir G. Hoefsloot, 2015. Effecten op beschermde natuurwaarden Hof van Holland e.o. (Waa sprong).
- Bepaling aanwezige natuurwaarden, effectbeoordeling en benodigd veldonderzoek (quick scan) 2016. Bureau Waardenburg. Hof van Holland (nader onderzoek).

⁶ Hiervoor is in 2014 een positieve weigering verkregen van het bevoegd gezag (destijds de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)).

⁷ Ook voor deze verblijfplaats van de buizerd is door RVO in 2017 een zogenaamde positieve weigering afgegeven.

8

- Bureau Waardenburg, 2013: Inventarisatie beschermde soorten plangebied De Grift Vlek 17.
- Bureau Waardenburg, 2016, Quick scan natuurwetgeving Tankstation afslag 38 te Lent.
- Ecogroen, 2010. Notitie nader onderzoek 'Roekenbos Griftdijk Oosterhout (Gld.).

⁹ In 2015 is verband met de aanleg van een ontsluitingsweg een ontheffing van RVO verkregen voor een doorgang door het Roekenbosjes.

10

- D.B. Kruijt, MSc, Ir G. Hoefsloot, 2015. Effecten op beschermde natuurwaarden Hof van Holland e.o. (Waa sprong) Bepaling aanwezige natuurwaarden, effectbeoordeling en benodigd veldonderzoek (quick scan).
- BuWa, 2016. Hof van Holland (nader onderzoek).

Hier heeft later in het seizoen tevens voortplanting plaatsgevonden. Op grond van onderzoek uit 2016 kan in plangebied Stelt Zuid de aanwezigheid van rugstreeppadden niet worden uitgesloten..

Onderzoek¹¹ en resultaten grote modderkruiper

In 2016 is gebleken dat in Zuiderveld geschikt biotoop aanwezig is. In 2017 is de aanwezigheid vastgesteld met eDNA onderzoek. Aanvullend is onderzoek uitgevoerd met behulp van fuiken en aanvullend is een bevissing uitgevoerd met een draagbaar elektrisch visapparaat. Er zijn in totaal vier grote modderkruipers gevangen in fuiken, verspreid over het gebied, zowel jonge als adulte dieren. De aanwezigheid van jonge dieren duidt op een voortplantingsfunctie in het plangebied Zuiderveld met een populatie van maximaal 50 volwassen grote modderkruipers.

Onderzoek en resultaten poelkikker

Tijdens het fuikenonderzoek ten behoeve van de grote modderkruiper in Zuiderveld in 2017 is ook de poelkikker aangetroffen. In dit onderzoek is niets vermeld over het aantal aangetroffen exemplaren.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Zonder mitigerende en compenserende maatregelen zou de uitvoering van de Waalsprong ertoe leiden dat de bestaande rust en verblijfplaatsen en het leefgebied van de aanwezige beschermde soorten zoals beschreven in tabel 2 nagenoeg geheel komen te vervallen, met een sterk negatieve invloed op de lokale staat van instandhouding voor de betreffende soorten.

Realisatie van de Waalsprong zonder mitigerende/compenserende maatregelen (waarbij de landschappelijke zone niet specifiek voor de beschermde soorten wordt ingericht of beheerd) leidt tot verlies van (essentieel) leefgebied, het verdwijnen van rust- en verblijfplaatsen (nesten), waardoor de instandhouding van de beschermde soorten verslechtert. In het SMP-N is aangegeven wat dat voor de betreffende soorten betekent:

- steenuil: voor de steenuil is de noodzakelijke compensatie al gerealiseerd (14 bewoonde nesten). Realisatie van de Waalsprong zonder maatregelen zou wel het verlies van foerageergebieden betekenen;
- ransuil: zonder maatregelen is het nest van de ransuil niet duurzaam beschermd en treedt verlies van foerageergebied op;
- kerkuil: voor de kerkuil zou het achterblijven van maatregelen een verlies aan foerageergebied betekenen;
- buizerd: omdat de buizerd momenteel geen vaste verblijfplaats/nestlocatie binnen het plangebied heeft, zijn de negatieve effecten zonder maatregelen beperkt;
- roek: voor de roek zou het achterblijven van maatregelen het verlies van de bestaande nestplaatsen betekenen;
- rugstreeppad: de rugstreeppad zou op termijn verdwijnen uit de Waalsprong, omdat geen geschikte pioniersmilieus beschikbaar blijven;
- grote modderkruiper: het leefgebied van de grote modderkruiper zou zonder maatregelen verslechteren/verdwijnen;
- poelkikker: voortplantings- en overwinteringsplaatsen van de poelkikker zouden verdwijnen zonder maatregelen.

11

- Bureau Waardenburg, 2017, Onderzoek grote modderkruiper Zuiderveld.
- Sweco, 2017 Ecologisch werkplan Waalsprong Nijmegen – Zuiderveld. Uitwerking passende maatregelen ten behoeve van de grote modderkruiper.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Daar waar bij uitvoering van werkzaamheden aanwezige nestlocaties en verblijfplaatsen worden beïnvloed, wordt buiten voor die soorten gevoelige perioden gewerkt. Daar waar soorten wel in hun gevoelige perioden worden beïnvloed, worden vooraf maatregelen genomen om de nestlocaties en verblijfplaatsen ongeschikt te maken.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

In het SMP-N zijn in hoofdstuk 7 de voorgenomen – en deels reeds uitgevoerde – mitigerende en compenserende maatregelen beschreven. Daarbij is onderscheid gemaakt in het minimaal vereiste niveau om de negatieve effecten te voorkomen en in maatregelen die passen bij het hogere ambitieniveau van de gemeente, zodat er een duidelijke 'plus' bereikt wordt, waarmee de staat van instandhouding van de aangevraagde soorten verbetert.

Op grond van de gebiedsontheffing verplicht de gemeente Nijmegen zich tot het realiseren van de minimaal vereiste compensatie vanuit de nul-situatie van het gebied de Waalsprong.

Daarnaast zal de gemeente Nijmegen zich maximaal inspannen om de 'plus' te realiseren zowel voor wat betreft het optimaal inrichten van de landschappelijke zone voor de acht beschermde soorten (het ambitieniveau per soort) als voor wat betreft de voorzieningen voor de gebouwgebonden soorten. De genoemde hectares en het aantal voorzieningen zijn hierbij indicatief.

Een belangrijke algemene maatregel is dat de te realiseren landschappelijke zone optimaal wordt ingericht en beheerd voor de aangevraagde beschermde soorten. De betreffende maatregelen zijn beschreven in het SMP-N in hoofdstuk 9 en de bijlage 2 (inrichtingsmaatregelen) en bijlage 3 (beheermaatregelen) van het SMP-N.

Op hoofdlijnen betekent het dat de inrichting van de landschappelijke zone van ca. 53 ha wordt afgestemd op de voorkeuren van de soorten uit het SMP-N wat betreft hun habitateisen. Bij de inrichting wordt gebruik gemaakt van landschapselementen zoals hoogstamfruitbomen, houtsingels, knotwilgen, struweelheggen en poelen. De realisatie van het te ontwikkelen gebied is verspreid in de tijd en volgens planning over 10 jaar afgerond. Door de gespreide ontwikkeling zijn er continu gebieden beschikbaar waar niet gewerkt wordt en blijven mogelijkheden aanwezig voor alternatieve verblijfplaatsen.

Bij het ontwerp van het groen van de deelgebieden is zorggedragen voor samenhang tussen de inrichtingselementen met een meerwaarde (netwerkfunctie) voor de aangevraagde soorten. Per locatie worden andere accenten gelegd maar veel landschapselementen hebben op meerdere soorten een positief effect. De specifieke maatregelen per soort¹² zijn onderstaand kort omschreven.

Steenuil

De minimaal vereiste compensatie bedraagt 14 bezette territoria in het plangebied van de Waalsprong en de directe omgeving daarvan (in de compensatiegebieden). Met de reeds getroffen maatregelen is deze compensatie inmiddels gerealiseerd.

¹² Afkomstig uit tabel 4 en figuur 12 van het SMP-N

Teneinde tevens de beoogde plus voor de steenuil te bereiken wordt er binnen het plangebied in totaal circa 53 ha groen landschappelijk mede ingericht ten behoeve van de steenuil. Potentieel kan dit leiden tot 5 extra nestlocaties.

Ransuil

De minimaal vereiste compensatie is tenminste 1 broedpaar in plangebied de Waalsprong en/of in de directe omgeving daarvan gedurende het broedseizoen. Binnen het plangebied wordt in totaal circa 45 ha groen (op minder dan 2 km van de laatst bekende nestplaats) landschappelijk mede ingericht voor de ransuil. Potentieel kan dit leiden tot 2 extra paartjes ransuil in of net buiten het plangebied.

Kerkuil

De minimaal vereiste compensatie is herinrichten van 25 ha foerageergebied binnen 1 km van de huidige nestplaats die vanwege de herinrichting verdwijnt. Deze compensatie vindt plaats in park Waaijenstein. Binnen het plangebied wordt in totaal circa 45 ha groen landschappelijk mede ingericht voor de kerkuil. Dit zal leiden tot extra foerageergebied voor in potentie 1 broedpaar kerkuil.

Buizerd

De minimaal vereiste compensatie is 0 broedparen in de Waalsprong of directe omgeving. Als 'plus' wordt in het totale plangebied circa 57 ha groen landschappelijk ingericht voor de buizerd, resulterend in extra foerageergebied voor potentieel 3 broedparen buizerd.

Roek

De minimaal vereiste compensatie is ten minste voldoende nestbomen en ondersteunend functioneel leefgebied binnen de Waalsprong of in de directe omgeving voor 40 nesten van de roek. Uiteindelijk wordt er binnen de Waalsprong voldoende geschikte nestbomen en ondersteunend functioneel leefgebied gerealiseerd voor in potentie 100 à 200 nesten van de roek.

Rugstreeppad

De minimaal vereiste compensatie is één locatie met een duurzame populatie (2 poelen) rugstreeppadden. De poelen staan in verbinding met de omgeving waardoor uitwisseling met andere populaties mogelijk blijft om genetische verarming te voorkomen. Als plus worden er voor de rugstreeppad in totaal drie poelen aangelegd waardoor er in potentie een populatie rugstreeppadden kan ontstaan van 100 à 200 adulte exemplaren die in contact staan met andere populaties (metapopulatie) om uitwisseling tussen populaties en rekolonisatie mogelijk te maken.

Grote modderkruiper

De minimaal vereiste compensatie is het compenseren van de watergang in Zuiderveld waarbij wordt aangetoond dat de grote modderkruiper hierin aanwezig is van verschillende leeftijdsklassen (bewijs voortplanting). Daarboven wil de gemeente circa 2 km geschikt leefgebied (incl. hoofdwatgangen) voor de grote modderkruiper realiseren in of in de omgeving van de Waalsprong. Dit kan leiden tot extra leefgebied voor een populatie van 500 adulte vissen.

Poelkikker

De minimaal vereiste compensatie is het instandhouden van het huidige leefgebied van de poelkikker, dat overeenkomt met het huidige leefgebied van de grote modderkruiper. Met de maatregelen, gericht op het versterken van het leefgebied van de grote modderkruiper, wordt ook het leefgebied van de poelkikker versterkt. Naar schatting leidt dit tot een stabiele (deel)populatie poelkikkers van enkele tientallen exemplaren.

Tabel 3: Samenvatting nulsituatie, minimale compensatie en ambitieniveau (= plus bovenop het niveau van minimale compensatie) per soort,

Soort	Nul-situatie	Minimale compensatie	Ambitie (plus)
Steenuil	14 nesten/territoria	14 bezette territoria	53 hectare geschikt groen, potentieel 5 extra nestlocaties
Ransuil	1 verblijfplaats	1 verblijfplaats	45 hectare geschikt groen, potentieel 2 extra verblijfplaatsen
Kerkuil	1 verblijfplaats (buiten plangebied), foerageergebied	25 ha foerageergebied	45 hectare geschikt groen, extra foerageergebied voor 1 extra verblijfplaats
Buizerd	0 (geen vaste verblijfplaats)	-	58 hectare geschikt groen, extra foerageergebied voor potentieel 3 extra verblijfplaatsen
Roek	40 nesten	40 nesten	34 hectare geschikt groen, potentieel 100 - 200 extra nesten
Rugstreeppad	2 locaties (Grift Zuid en De Stelt Zuid)	1 locatie met 2 voorplantingswateren	3 extra poelen voor potentieel ca. 100 á 200 adulte exemplaren, uitwisseling, rekolonisatie
Grote modderkruiper	Waterstelsel met potentieel 50 vissen	2.400 m2 waterstelsel voor potentieel 50 vissen	2 km extra geschikt leefgebied voor potentieel ca. 500 adulte exemplaren
Poelkikker	Waterstelsel als onderdeel van een netwerkpopulatie	Compensatie van het huidige leefgebied (dat overeenkomt met het leefgebied van de grote modderkruiper) i.c. 2.400 m2 waterstelsel	Uitbreiding van het leefgebied (overeenkomend met uitbreiding van het leefgebied van de grote modderkruiper) i.c. 2 km geschikt leefgebied, in potentie leidend tot een stabiele (deel)populatie van enkele tientallen adulte exemplaren van de poelkikker.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier en tabel 1.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen zijn naar onze mening voldoende om de beoogde 'plus' zoals samengevat in tabel 2 te bereiken.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

- Er is geen andere bevredigende oplossing gezien nationale woningbouwopgave, zoals ook is geconcludeerd in het MER uit 1992. Die woningbouwopgave is nog steeds actueel;
- Gezien het ruimtebeslag samenhangend met de woningbouwopgave is de gekozen oplossing (de realisatie van een ecologisch ingerichte en beheerde landschappelijke zone van ruim 50 ha) de (meest) bevredigende oplossing voor de instandhouding van leefgebied voor de aangevraagde soorten.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

Het aangevraagde wettelijk belang is opgenomen in tabel 1. Wij stemmen hiermee in.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding (svi) van de desbetreffende soorten

Bij uitvoering van de maatregelen zoals in het SMP-N geformuleerd, verbetert de svi van de aangevraagde soorten steenuil, roek, rugstreeppad, grote modderkruiper en poelkikker en treedt er geen negatief effect op de svi van de soorten kerkuil, ransuil en buizerd.

Doorschrijven ontheffing

Voor zover relevant en gewenst kan de ontheffinghouder deze generieke gebiedsgerichte ontheffing ook 'doorschrijven' naar derden (aannemers, woningcorporaties, particulieren). Dit is mogelijk binnen een integrale aanpak zoals in het geval van het SMP-N doordat ontwikkelingen – positief of negatief – niet individueel worden beschouwd, maar deel uitmaken van en beoordeeld worden binnen een groter geheel. De beoordeling bestaat uit het vastleggen van de beginsituatie en het monitoren van de ontwikkelingen. Dat betekent dat de onderzoeksplicht en de monitoringsinspanningen bij de oorspronkelijke ontheffingshouder blijft liggen. In het document waarbij doorgeschreven wordt, dienen wel de maatregelen te worden geformuleerd, specifiek gerelateerd aan het onderdeel, waarvoor de derde partijen verantwoordelijk zijn.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde gebiedsgerichte ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

ZIENSWIJZEN

Gedurende de periode van terinzagelegging kan eenieder schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

De periode van terinzagelegging is te vinden onder de technische informatie van de kennisgeving. Deze kennisgeving is in te zien op de website van Overheid.nl.

Arnhem, 14 maart 2019

Bijlagen:

- Bijlage 1: Voorschriften;
- Bijlage 2: Kaart projectlocatie en landschappelijke zone.

Bijlage 1: Voorschriften gebiedsontheffing De Waalsprong Projectorganisatie De Waalsprong, gemeente Nijmegen.

ALGEMENE VOORSCHRIFTEN

1. De ontheffing geldt voor het gebied de Waalsprong, met de verschillende gebiedsonderdelen, zoals aangegeven in figuur 1 van bijlage 2 bij dit besluit.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31-12-2028.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort(en), verbod(en) en belang(en), zoals weergegeven in tabel 1 van dit besluit.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-001733.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of door ontheffinghouder gemachtigde (rechts-)personen (zie voorschriften 9 tot en met 15: "Machtiging aan derden"). De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
8. In de uitvoering van de maatregelen volgend uit het SMP-N spant initiatiefnemer zich in relevante soortenbelangenorganisaties te betrekken.

MACHTIGING AAN DERDEN

9. De aanvrager kan aan natuurlijke personen en rechtspersonen, zoals woningbouwcorporaties, aannemers en particulieren een volmacht geven om werkzaamheden te verrichten conform de voorschriften van deze ontheffing.
10. De machtiging bevat in elk geval de NAW-gegevens van de gemachtigde, de soorten en (deel-)gebieden, waarvoor de machtiging geldt, de te verrichten handelingen, de periode van machtiging, het zaaknummer en de handtekening van de ontheffinghouder.
11. Een kopie van de machtiging wordt verstuurd aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-001733.
12. De aanvrager draagt zorg voor instructie van iedere gemachtigde over aard en de omvang van de ontheffing, waaronder de verplichtingen en beperkingen voortvloeiend uit de voorschriften bij de ontheffing.
13. De aanvrager draagt er zorg voor dat iedere gemachtigde kan beschikken over een schriftelijke weergave van de specifieke voorschriften die voor gemachtigden zijn opgenomen bij de ontheffing.

14. De aanvrager is – als ontheffinghouder - verantwoordelijk voor het (correct) gebruik van de ontheffing en de daaraan verbonden voorwaarden door gemachtigden.
15. De aanvrager draagt er zorg voor dat een machtiging wordt ingetrokken indien vaststaat of redelijkerwijze aannemelijk is dat de gemachtigde één of meer handelingen heeft verricht die strijdig zijn met verplichtingen die bij of krachtens deze ontheffing voor hem gelden.

JAARLIJKSE RAPPORTAGE

16. Voor de uitgevoerde projecten/werkzaamheden in één bepaald kalenderjaar dient, uiterlijk voor 1 maart van het jaar daaropvolgend, een afschrift gestuurd te worden van de rapportage (logboek) met daarbij een overzicht van waar en welke werkzaamheden zijn afgerond en welke voorzieningen en maatregelen - zowel tijdelijk als permanent - zijn gerealiseerd. Dit vormt dus een jaarlijkse rapportage achteraf. Dit rapport wordt verstuurd naar de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-001733.

MITIGATIE EN COMPENSATIE

17. In het plangebied wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol. Dit wordt opgesteld op basis van de voorschriften bij deze ontheffing en de te nemen maatregelen zoals uitgewerkt en beschreven in het SMP-N (hoofdstuk 7). Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de projectlocatie, dienen van inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit na te leven.
18. In het ecologisch werkprotocol worden maatregelen opgenomen, zodat nesten, rust- en voortplantingsplaatsen van aangevraagde soorten tijdig en buiten de kwetsbare periode ontoegankelijk (natuurvrij) worden gemaakt, conform de soortspecifieke kennisdocumenten van BIJ-12.
19. De gemeente Nijmegen zal zich maximaal inspannen om de 'plus' te realiseren zowel voor wat betreft het optimaal inrichten van de landschappelijke zone voor de acht beschermde soorten (het ambitieniveau per soort) als voor wat betreft de voorzieningen voor de gebouwgebonden soorten. De genoemde hectares en het aantal voorzieningen zoals genoemd in tabel 3 zijn hierbij indicatief.
20. Bijstelling, aanvulling of wijziging van alternatieve faunavoorzieningen en mitigatietaken dient plaats te vinden op basis van:
 - a. Monitoring en evaluatie van de functionaliteit van de getroffen voorzieningen;
 - b. Kennisontwikkeling van mitigatie op nationaal en internationaal niveau.
21. Als bijlage bij het SMP-N is een maatregelencatalogus toegevoegd. Deze omvat – bewezen, maar ook meer experimentele – mitigerende maatregelen. Voor zover bij mitigatie/compensatie van de bewezen maatregelen wordt afgeweken, kan dit alleen als de noodzakelijke plus daardoor niet in het geding komt. Eventuele meer experimentele faunavoorzieningen, voor zover nog niet opgenomen in de mitigatiecatalogus worden, ter actualisatie van de catalogus, toegezonden aan het bevoegde gezag.
22. Mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige van de betrokken belangenorganisaties op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.

ONDERZOEK EN MONITORING

23. Zoals in het SMP-N aangegeven, dient een plan van aanpak voor de monitoring uitgewerkt te worden voor de komende 10 jaar. De uitwerking dient voor september 2019 ter goedkeuring voorgelegd te worden aan de provincie Gelderland.

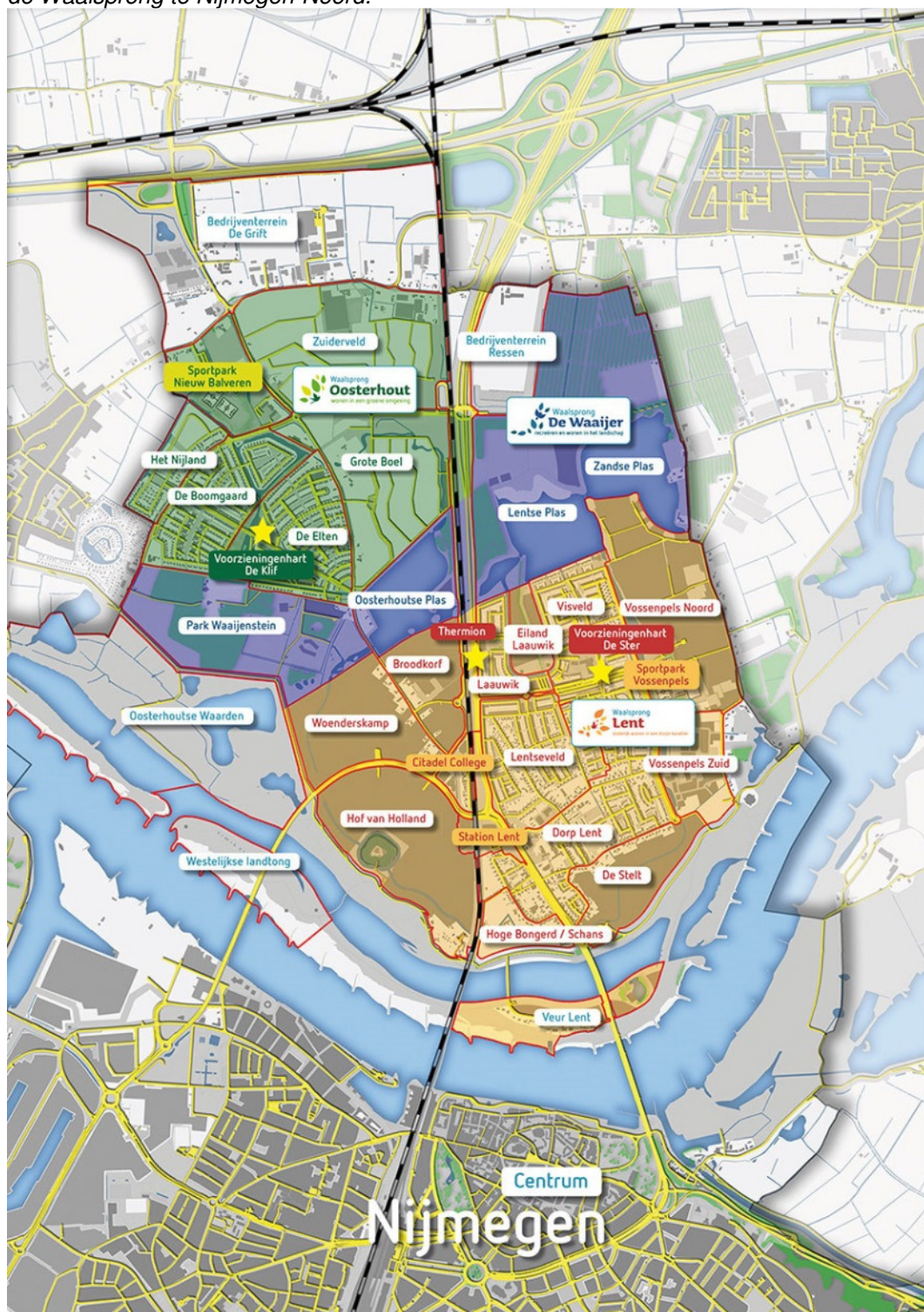
24. Bij die uitwerking dient nader ingegaan te worden op: a. de onderzoeksfrequentie en de wijze van onderzoek naar de aanwezigheid van soorten vooraf (nulmeting); b. een uitwerking en motivatie van de wijze waarop een gedegen vergelijking gemaakt kan worden tussen aantallen per soort (in relatie tot de staat van instandhouding) uit het onderzoek vooraf en het monitoringsonderzoek achteraf; c. de wijze van monitoring gericht op kennisontwikkeling over de effectiviteit van genomen maatregelen; d. de onafhankelijke wijze waarop de monitoring wordt uitgevoerd, bijvoorbeeld door een externe ecoloog, al dan niet met behulp van bewoners uit het projectgebied.
25. Jaarlijks dient, vóór 1 maart van een kalenderjaar, te starten in 2020, een rapportage overlegd te worden van de monitoring die dat jaar heeft plaatsgevonden. Deze rapportage maakt deel uit van de jaarlijkse rapportage zoals vermeld in voorschrift 15.
26. De monitoringsrapportage in 2023 dient tevens als tussenevaluatie en bevat minimaal een:
- a. Beschrijving van de nul-situatie qua aantallen soorten en functies;
 - b. Beschrijving van de beoogde situatie na uitvoering van de werkzaamheden;
 - c. Beschrijving van de ontwikkeling van de aantallen per soort in de verschillende deelgebieden;
 - d. Analyse en beoordeling van de verschillen tussen verwachte en het werkelijk aantal dieren en het gebruik van de voorzieningen;
 - e. Analyse en aanbevelingen ten aanzien van de functionaliteit van de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. Analyse van de gerealiseerde meerwaarde voor de beschermde soorten ten aanzien van aantallen verblijven en de werkwijze op basis van het SMP-N (ten opzichte van afzonderlijke ontheffingen).
27. Tweejaarlijks, te beginnen vanaf 2021, wordt een audit-gesprek georganiseerd tussen ontheffinghouder en vertegenwoordigers van de provincie om de voortgang en uitwerking van het SMP-N en de bijhorende ontheffing te kunnen vaststellen.
28. Indien uit de monitoringsrapportage of anderszijds blijkt dat de getroffen maatregelen onvoldoende zijn, kunnen aanvullende voorschriften worden opgelegd.

TOEZICHT EN HANDHAVING

29. De ontheffinghouder is zelf verantwoordelijk voor het bepalen van de effectiviteit van genomen maatregelen. De effectiviteit wordt bepaald op basis van monitoring en gericht toezicht op de uitvoering van maatregelen en het op de juiste wijze uitvoeren van werkzaamheden.
30. Reguliere uitvoering van toezicht- en handhavingstaken door de provincie gebeurt voor soorten, die niet zijn opgenomen in de ontheffing.

BIJLAGE 2: Kaart projectgebied De Waalsprong

Figuur 1: Ligging van het plangebied van het SMP-N (het gekleurde gebied), in het gebied van de Waalsprong te Nijmegen-Noord.

Figuur 2: Ligging van de landschappelijke zone (de bruin-roze arceringen groene zone) in het plangebied van het SMP-N, in het gebied van de Waalsprong te Nijmegen-Noord.

